



Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

386. An, & qualiter parochi, aliq̄ue curati excusentur à residendo ob servitium præstitum Papæ, Episcopis, Cardinalibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

ministrare parochianis peste infectis sacramenta poenitentiae & baptismi, etsi & tunc adhuc residere teneatur, testatur Barb. *de paroch. p. 2. c. 17. n. 18.*) quos tamen si habere nequiret, tenebitur vitam suam corporalem pro vita spirituali ovium sibi commissarum exponere. Oportet nihilominus, ut tempore pestis in administrandis sacramentis se cautè gerat, ne ex ipsius praemature obitu plures alii spirituale damnum patiantur. Vide apud eundem Engels, quas *num. 19.* hanc in rem ex Medicorum ac Theologorum conciliis collectas regulas adjicit.

Questio 385. An ob capitales inimicitias Ordinarius dare possit Parocho licentiam non residendi?

Respondet negativè Paxjard. *loc. cit.* idque ut ait, ex declaratione S. Congreg. Episcoporum. Sed recurrendum ad ipsam S. Congregationem, quæ non solet concedere ultra sex menses ad effectum interim resignandi, vel permutandi, quidquid alias concedere hac in parte potuisse Episcopos, doceat Zerol. *in praxi p. 1. v. privato.* Bonac. *de onere & oblig. beneficiat. p. 5. n. 2. & alii.*

Questio 386. An, & qualiter excusentur à residentia Parochi aliique curati ob servitium praestitum Papæ, Episcopis, Cardinalibus? &c.

1. **R**espondeo primò: ratione debite obedientiæ summo Pontifici justè à residentia excusatur, percipitque fructus Episcopus à Pontifice accessitius ad tempus breve pro ministerio ac servitio sedis Apostolicæ, vel bono aliquo Ecclesiæ Universalis vel Reipublicæ; quamvis commode posset suppleri idem ministerium per non Episcopum. Paxjard. *num. 54.* citans Caranz. *tr. de residentia. c. 12.* Sanctarell. *variar. resol. l. 1. quest. 3. n. 3. &c.* Verumtamen ad hoc, ut talis Episcopus absens in conscientia sit liber, non sufficit obedientia tantum, sed requiritur debita obedientia, ita ut Papa non puro suo arbitrio & libitu, sed excusationabili causa, seu cum aliqua necessitate id præcipiat. C. Tolet. *in tr. de residentia vers. 4. causa ult.* apud Paxjard. *loc. cit.* Azor. *p. 2. l. 7. c. 4. q. 3. §. quinta causa.* Adeoque multò minus excusabitur apud DEUM affectata obedientia, dum nimirum quis studiosè, & ambitiosè præceptum tale Papæ procurat. Paxjard. *ibid.* Quod si Episcopus ad Curiam vocaretur, ut sit Camerarius, Vice-Cancellarius, summus Pœnitentiarius, Auditor Rotæ, Datarius, à Secretis, aut confessionibus Papæ, licitè conceditur ei potestas abessendi à sua Ecclesia, adeoque licitè obedit, dum non adsunt alii non Episcopi ad dicta munia æquè commode exequenda. Azor. *loc. cit. q. 5.* Paxjard. *num. 35.* qui dicit id vix credibile in tanta prudentum, præstantium ac doctissimorum in Urbe affluentia. Secus si tales alii æquè idonei adsint. AA. iidem citantes Cajetan. *2. 2. q. 185. n. 5.* Sot. *l. 10. q. 3. num. 4.* Pari modo si ea sit hominum penuria, ut docet & ait Azor. *loc. cit. q. 6.* qui hæc gerant munia, & præstent obsequia eadem, licebit Episcopo ex Pontificis, non verò ex Cæsaris aliisque Principis secularis indulgentia abesse ab Ecclesia, ut in Curia Regum ac Principum fungatur officio Regii Præfidis, confessorii, consilarii, Proregis, inquisitoris in hæreticos, &c. ed quòd ad communem Rei-

publica salutem pertineant, & privato commode commune bonum charitatis lege præponatur. Secus si sint alii ad hæc æquè idonei. Cajet. & Soto *loc. cit.* Addit Paxjard. *num. 36.* nullum munus existere, in quo Episcopi potius, quàm alii per summum Pontificem adhibendi, ac pro universalis commode Ecclesiæ à residentia excusandi, quàm Nunciorum Ordinariorum ad Principes.

2. Respondeo secundò: Cardinales in Ecclesiis, quibus ut Pastores præficiuntur, commorari & præsentem esse etiam jure communi compelli, ita ut non eo ipso, quo Cardinales sunt, residendi præcepto liberentur; cum Trident. *sess. 23. c. 1.* dicat: etiam Cardinales S. Romanæ Ecclesiæ obligari ad personalem residentiam. Azor. *loc. cit. q. 7.* qui tamen addit, quotiescunque Cardinalis eo est consilio, sapientiâ, prudentiâ, industriâ, ut Papa hisce adminiculis plurimè egeat, licitè illum à Papa solvi legibus residendi. De cetero præcendendo à dicta Pontificis, & communis boni egentia, Cardinalatum non esse sufficientem causam, ut dum Cardinalis est simul Episcopus certæ Ecclesiæ procul ab urbe distantis, absit à sua Ecclesia, commorando in Curia Romana; docent iidem Cajet. & Sot. *ll. cit.* contra Canonistas aliquot Orend. Villadiego &c. apud Azor. *loc. cit. q. 7.*

3. Respondeo tertio: quòd de Episcopis dictum, dicendum quoque de Parochis, aliisque curatis, nimirum non posse eos perpetuò, aut ad longum tempus detineri absentes à suis Ecclesiis Romanæ in servitio Papæ, nisi ex causâ gravis necessitatis, vel majoris utilitatis publicæ. Azor. *loc. cit. q. 3. §. porrò hæc.* Pirh. *de Cler. non resid. n. 15.* contra Sylv. *v. residentia. q. 7.* generatim & de omnibus docentem, eos, qui in sacello pontificio tanquam Cantores, Capellani vel Clerici interviant, & simpliciter, quicumque Papæ inserviunt etiam Notarii, aliique Scriptores, si id faciant jussu Pontificis excusari à residentia. Idem est de aliis non tantum habentibus curam animarum exteriorem tantum, sed etiam habentibus dignitatem, administrationem &c. citra illam curam animarum quoad forum internum. Azor. *loc. cit. §. si autem quæras,* citans Abbat. & Jo. And. *ad c. ad audiendam. de cler. non resid.* secus est de Canonicis, aliisque non curatis, de quibus inferius.

4. Respondeo quartò: non potest Episcopus (idem est de Cardinale legato Apostolico &c.) parochum vel alium curatum abstrahere à sua Ecclesia, & occupare in suo, vel Cathedralis Ecclesiæ servitio ultra bimestre alias ei concessum, saltem sine gravi causa (qualem dicit Pirh. *n. 41.* esse, dum in aliqua diocesi ad aliquod tempus non adesset alii idonei, qui muneribus paulò post exprimendis fungerentur) v. g. in visitatione suæ diocesis, in officiisque Vicarii Generalis, Procuratoris fiscalis, & similibus Pirh. *loc. cit. n. 16.* Garc. *cit. p. 3. c. 2. n. 40.* Azor. *loc. cit. Gonz. ad reg. 8. Gl. 6. n. 255.* Paxjard. *loc. cit.* citans Possévin. *de offic. curat. c. 1. n. 12.* Barb. Alzed. &c. contra Sylv. *loc. cit.* & Hojed. *c. 17. n. 29.* apud Garc. *loc. cit.* absolute doceates eum, qui est in servitio Episcopi excusari à residentia, etiam si habeat beneficium curatum. item contra Navar. *consil. 15. de cler. non resid.* apud Garc. *n. 45.* quatenus docet, parochum etiam post Trid. posse de licentiâ sui Ordinarii ex justa causa, nempe ut sit Vicarius Generalis alterius Episcopi, etiam ad multum tempus, abesse. Quod ipsum admittit Pirh. *cit. num. 41.* dum alii idonei

idonei ad ista munia non ad sint; eò quòd Trident. jus antiquum permittens Episcopo ex gravi causa dare licentiam Parocho abessendi ultra duos menses non abrogarit. Vide etiam de hac Navarri doctrina Zerol. v. *parochus*. §. 6. textus enim concedentes id privilegium non residendi, & in absentia percipiendi fructus adscitis in servitium proprii Episcopi loquuntur solum de Canonicis, adeoque illud privilegium non est extendendum ad alios, quia materia est damnosa Ecclesiis, & præjudicans cultui divino. Lott. *loc. cit.* n. 187. & consequenter multò minùs ad curatos. Pirh. *loc. cit.* Exstantque desuper clara declarationes S. Congregationis ad *cit. c. 1. Trident.* Garc. n. 42. quarum prima sic habet: *Episcopus non potest uti operâ Parochi in visitatione vel in alio servitio sua diocesis, nisi pro tempore permisso duorum mensium &c.* Altera: *non licet Episcopo suorum, vel etiam Cathedralis Ecclesie negotiorum causa permittere, ut curati extra ipsorum curam maneant, etiam constituto Vicario; quibus declarationibus consonant Concilia Bononiense & Mediolan. apud Garc. loc. cit. quibus proinde, ut ait idem Garc. n. 44. sublata videret & correctæ declaratio quædam alia ejusdem S. Congreg. quæ dicebatur, posse Episcopum uti operâ Parochi pro visitatione suæ diocesis ad quadrimestre, quam declarationem recitat Garc. & ejus meminit Zechus de casibus reservat. casu 3. de resid. n. 2.*

Quæstio 387. An, & qualiter excusentur curati à residentia ob peregrinationem?

Respondeo: parochus aliùve curatus, etiam de licentia Ordinarii ob causam piæ peregrinationis, etiam ex voto, abesse nequit ultra bimestre aliàs ipsi concessum; eò quòd peregrinatio etiam ex voto suscepta non fit ex causis à jure expressis. Pirh. *loc. cit.* n. 23. citans Garc. p. 3. c. 2. n. 392. & seq. qui et si ibi loquatur non de parochis aut curatis, sed de Canonicis, rectè tamen ex hac ejus doctrina à potiore arguitur ad parochos, aliòsque curatos.

Quæstio 388. Quæ pena jure antiquo ante Trid. fuerint statuta animarum Curatoribus non residentibus?

1. Respondeo primò: quoad Ecclesias majores id est Episcopatus, nullibi reperitur à SS. Canonibus statutum, ut privatio earum ab Episcopis non residentibus ipso jure incurratur, sed opus erat sententiâ privatoria, adeoque id nulla interpretatione debet, aut potest suaderi. Lott. l. 3. q. 27. num. 46. Argumento *c. 2. & tua. de cler. non resid.*

2. Respondeo secundò: quoad Ecclesias verò minores parochiales pœna Parochorum, aliorumque curatorum est privatio Ecclesie parochialis, seu beneficii curati ipso jure incurrenda. *c. exstirpanda. de præb.* Lott. n. 47. Garc. *loc. cit.* p. 3. c. 2. n. 131. citato autem capite duo disponuntur, nimirum ut habens parochialem deserviat ei per se ipsum, & non per alium; & habens præbendam vel dignitatem, cui annexa parochialis, deserviat ei per Vicarium, &c. dein subjungitur: *Alioquin illa se faciat auctoritate hujus decreti privatum libere alii conferenda, &c.* quæ clausula pœnalis non restringitur ad proximam tantum dispositionem, quod nimirum solum negligens statueret deservire per Vicarium in Ecclesia annexa dignitati, sit ea privandus (in-

tellige pro tempore vita, absque eo, quòd dicta parochialis avellatur aliàs ab ipsa præbenda, cui annexa) ut Hostiens. & hunc securus Anchar. apud Lott. *loc. cit.* sed referatur ad utrumque, ut Innoc. & Abb. in *cit. c. exstirpanda.* Selva p. 4. q. 3. Hojed. *de benef. compat.* p. 1. c. 18. num. 11. Lott. *loc. cit.* num. 49. & quòd clausula non restringatur ad proximam, ubi inter proximam & remotam non est diversitas rationis, ut ostendit Lott. *ibid.* vel etiam, ut contra communem probat Garc. num. 133. singulariter afficit solum casum primum, nimirum parochos parochialis non annexæ alteri præbendæ. Sed neque textus *cit. capituli* sic extensus est correctorius antiquorum canonum, in quibus indicatur necessitas sententiæ privatoriæ (quamvis censetur Gloss. apud Azor. *cit.* l. 7. c. 6. q. 4. omnia illa jura in *cit. de Cler. non resid.* esse correctæ per decretum, *cap. illud exstirpanda. &c.* desumptum ex Concil. Lateran. faventæque glossa Garc. *loc. cit.* n. 138.) nam *c. 2. & c. ex tua,* & alibi *cit. de Cler. non resid.* ubi fit mentio Ecclesie, Ecclesia de Episcopatu accipitur, & appellatio parochia non venit parochialis Ecclesia, sed diocesis, ut ex Cujacio in *turric. hujus cit. ad principium & medium* ostendit Lott. num. 50. & seq. Adeoque necessitas illa sententiæ privatoriæ respicit solas Ecclesias majores, seu Episcopos, utpote quibus, ut dictum, privatio ipso jure incurrenda nullibi intentatur. Quamvis & aliter dicta jura conciliet Azor. *loc. cit.* nimirum, quòd *cit. c. exstirp.* locum habeat, cum manifestum notoriumque fuerit, parochum aliùve curatum, absque legitima causa & licentia abesse à sua Ecclesia, vel etiam suum beneficium pro delicto habere (ut si absens uxorem ducat, vel aliam parochiam accipiat, vel miles effectus in bello pugnet *Gl. in c. ult. de Cler. non resid.*) eò quòd cum ob facti notitiam opus non sit ulla monitione aut citatione, sed possit Ordinarius alteri conferre beneficium tanquam vacans, ac si citatus & monitus fuisset, & quòd in his casibus non sit ipso facto privatus beneficio, jure tamen privatus censetur. Cæteri verò textus locum habeant, dum dubitatur aut non constat, legitimè parochus abfit, aut ambigitur justè impeditus sit, quòd minùs ad suam Ecclesiam redeat; tunc enim priùs movendus, quàm privetur.

3. Respondeo tertio: quoad monitionem privatam, an ea necessaria sit ad hoc, ut incurratur prædicta pœna privationis ipso jure à Parochis non residentibus nec ne, controversi ab AA. affirmativam tenente Innoc. cum pluribus, negativam Abbate cum aliis apud Garc. n. 135. & seq. quem vide.

4. Pro quâ conciliatione clausulam pœnalem complecti duo minime confundenda, aut quoad Ordinem invertenda, nimirum condemnationem his verbis: *scias se privatum auctoritate hujus decreti;* & executionem condemnationis comprehensam his verbis: *libere alii conferenda:* cum non possit conferri uni beneficium alterius, quin auferatur ab illo.

5. Secundò quoad condemnationem penitus excludi quodcumque hominis ministerium, eamque ipso jure incurri (si tamen qualitates legis eam inducentis verificentur, id est, quòd volit relidere, quæ qualitas ex sola & simplici absentia contra juris præscriptum convincitur, ut Abb. in *cit. c. exstirpanda. num. 26.*) citra necessitatem ullius monitionis; quoad executionem verò opus esse monitione, quatenus ubicumque ipso jure pœna incurritur,

proe